Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0421U103132

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-06-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зеліско Сергій Степанович

2. Zelisko Serhii S.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 09.00.14

Назва наукової спеціальності: Богослов'я

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 13-05-2021

Спеціальність за освітою: релігієзнавство, богослов'я

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 26.892.01

Повне найменування юридичної особи: Київська православна богословська академія

Код за ЄДРПОУ: 16484112

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, 6, м. Київ, 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київська православна богословська академія

Код за ЄДРПОУ: 16484112

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, 6, м. Київ, 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 21.41.45

Тема дисертації:

1. ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ЕКЛЕЗІОЛОГІЇ РОСІЙСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ У XX СТОЛІТТІ: АСПЕКТ ДЕРЖАВНО-ЦЕРКОВНИХ ВІДНОСИН

2. Transformational Processes in the Ecclesiology of the Russian Orthodox Church in the 20-th Century: State-Church Relations Aspect

Реферат/анотація:

1. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук за спеціальністю 09.00.14 «богослов'я». — Київська православна богословська академія. Київ, 2020. Дисертація є комплексним міждисциплінарним аналізом трансформації еклезіологічної думки в умовах якісних і кількісних змін у відносинах Церкви з державою. На прикладі подій у Росії у XX ст. встановлено основні закономірності розвитку визначення поняття «Церква» у православній еклезіології російських богословів, зокрема пряму залежність формування еклезіологічних поглядів від характеру та ступеня близькості відносин Православної Церкви з тим чи іншим політичним режимом, а також від ступеню протистояння з державними структурами чи відсутності відносин з державою. Було встановлено, що тісний зв'язок з державою призводить до тенденційних викривлень еклезіології. Державою підтримувалося визначення Церкви як квазі-держави, задля просування релігійно-політичної думки про державу як майже Церкву. Також з'ясовано, що в

результаті емансипації Церкви від держави відбувається повернення до власне церковного підходу до визначення поняття Церкви (через поняття Тіла Христового, діяльної присутності у Церкві Духа Святого, Боголюдськості Церкви, поняття Любові, Царства Небесного та ін.) Розроблено базовий інструментарій (маркери), який відображає практичний вплив зафіксованих у законодавстві положень щодо Церкви на стан Церкви та державно-церковних відносин, що дозволило на об'єктивних засадах відрізнити реальний статус Церкви у державі від декларативного. На основі критеріїв оцінки місця і ролі держави у житті Церкви здійснено типологізацію ідеологічних груп російського Православ'я (богословів, окремих діячів чи груп мислителів російського Православ'я у XX ст.) та проведено компаративний аналіз трансформацій еклезіологічних поглядів цих ідеологічних груп на базі згаданих критеріїв. Проаналізовано взаємозв'язок між змінами у громадсько-політичному житті держави та змінами у еклезіології, в результаті чого було встановлено, що найбільший вплив відбувається за умов легітимного зв'язку (модель державної Церкви), або колаборації зі сторони церковних діячів (сприяння модерністським течіям у еклезіологічній думці в умовах революції та задіяння представників Церкви у розвідувальній діяльності часів «холодної війни»). Також було встановлено, що у випадку відсутності легітимного зв'язку між Церквою та державою, не утворюються стійкі моделі впливу зміни державного ладу на еклезіологічну думку Православної Церкви. Розроблено універсальну класифікацію типів держав за релігійною ознакою, що дозволяє, з одного боку, констатувати або моделювати можливі стосунки держави з Церквою або їхню відсутність у залежності від позиціонування держави за комплексом ознак (не)релігійності держави. З іншого — визначати причину і ступінь сумісності політичних режимів з певними статусами Церкви у державі.

2. The dissertation is a complex interdisciplinary analysis of the transformation of ecclesiological idea in terms of qualitative and quantitative changes in the relations between Church and State power. By the example of events in the 20-th century Russia, we have established the main patterns of development of the definition of the concept "church" in the Orthodox ecclesiology of Russian theologians, the formation of their ecclesiological views was done depending on the pattern and degree of closeness of the Orthodox Church's relations with any one political regime, as well as the degree of confrontation or lack of relations with the State. It has been ascertained that close ties with State lead to tendentious distortions of ecclesiology. The State supported determine the Church as a quasi-state, in order to promote the religious and political ideas about the State as almost the Church. It was also found out that as a result of the Church's emancipation from the State there occurred a turning-point to the ecclesiastical approach to defining the Holy Church (through the concept of the Christ's Flesh, acting presence of Holy Spirit in a Church, the theanthropic item in the Church, Love concept, Kingdom of Heaven). Basic markers have been developed for the representation of the practical impact on the Church's status and State-Church relations by fixed legislative measures as for the Church, which objectively allowed us to distinguish the real status of the Church in the State from the declarative one. Basing on the estimation criteria of the place and role of the State in the Church's life, the ideological groups of Russian Orthodoxy (theologians, individual figures or groups of thinkers of Russian Orthodoxy of the 20'th century) have been typologically classified and a comparative analysis of transformations of ecclesiological views of these ideological groups has been made with the help of above-mentioned criteria. The interrelation between changes in the socio-political life of the State and changes in ecclesiology was analysed. As a result of such a relationship it has been ascertained that the greatest influence occurs under conditions of legitimate connection (the pattern of the state Church) or collaboration by a churchdom (e.g. promotion of modernist trends among ecclesiological concepts in the period of revolution and involvement of representatives of the Church in intelligence activities during the years of "Cold War"). It has been also found out that in case when there's no legitimate connection between the Church and the State, there are no stable pattern of the impact of changes of the state system on the ecclesiological thought of the Orthodox Church. A universal classification of types of States on religious grounds has been developed, which allows to establish or model possible relations between State and Church, on the one hand, or even the absence of interrelations depending on the positioning of State on a set of signs of (non)religiosity of State, and, on the other hand — to determine the cause and degree of combinability of political regimes with certain statuses of the Church inside State.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Саган Олександр Назарович
2. Sahan Oleksandr Nazarovych

Кваліфікація: д.філос.н., 09.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Христокін Геннадій Володимирович
2. Khrystokin Hennadii Volodymyrovych

Кваліфікація: д. філос. н., 09.00.11, 09.00.14

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вакін Володимир Анатолійович

2. Vakin Volodymyr Atoliiovych

Кваліфікація: к.б, 09.00.14

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Трофимлюк Олександр Миколайович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Трофимлюк Олександр Миколайович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.